

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevare vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

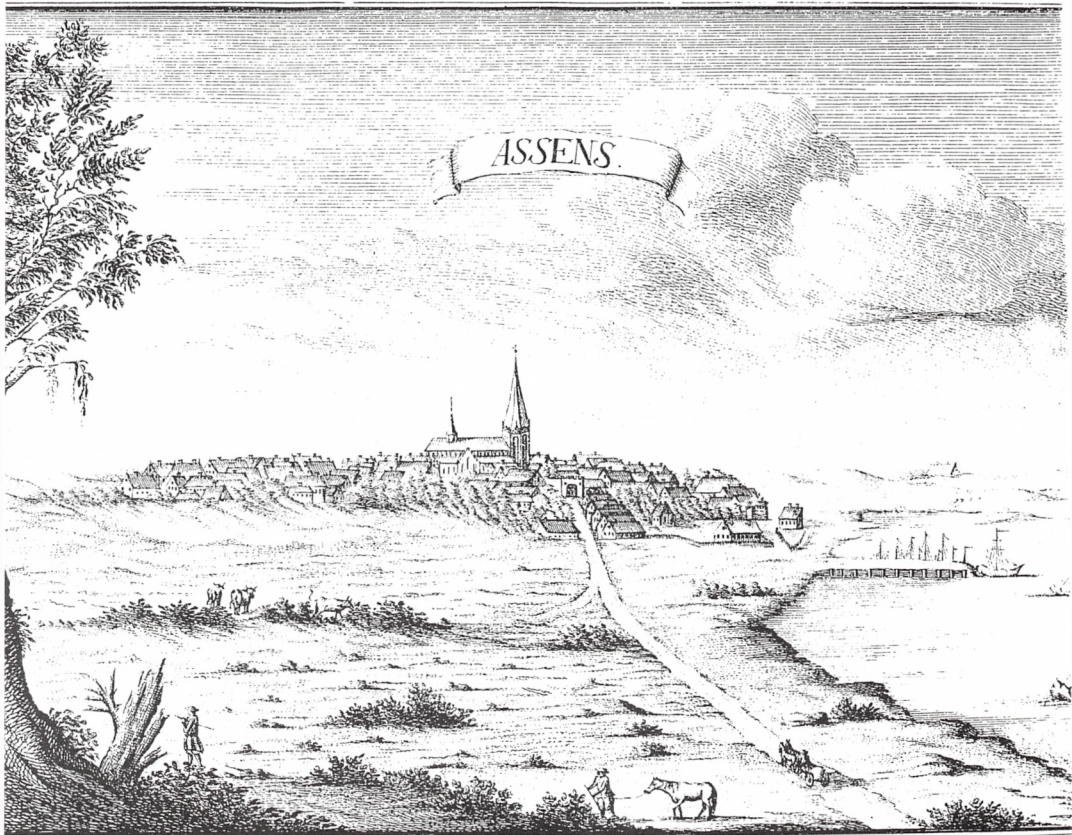
Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Stavn

2. quarteral 1994:2

Generalforsamling

Referat af generalforsamling i Slægtshistorisk
Forening for
Storkøbenhavn, 14. marts 1994

a. Valg af dirigent

Ulla Oest-Larsen foreslået og valgt.

b. Formanden aflægger beretning for det forløbne år

Medlemstallet ved årsskiftet er steget fra 416 ultimo 1992 til 442 ultimo 1993, heraf 30 samboende. De modtager alle Slægt og Stavn, som desuden sendes gratis til andre slægtshistoriske foreninger samt til kommende foredragsholdere.

Foreningen har en fast foredragsaften, hvilket betyder, at der allerede nu er truffet aftaler om foredrag i efteråret 1994 og foråret 1995.

For en gangs skyld har bladet givet problemer, ikke på grund af den nye papirtype med glittet papir, men fordi en pakke med manuskript forsvandt undervejs til trykkeriet. Den dukkede først op lige før jul, og bladet blev trykt og udsendt umiddelbart efter nytår. Næste smutter var nr. 1 i år, det er rettet op med et særnummer. - Nordsjællandsforeningen er forsvundet fra bladet igen. De ønskede flere sider, end vi kunne tilbyde dem, og de har nu deres eget blad. Vi samarbejder stadig og undgår f.eks. sammenfald af foredrag.

Vi er fortsat medlemmer af Sammenslutningen. Desuden har vi indmeldt os i Dansk Historisk Fællesråd som direkte medlem. Det koster kun 350 kr, og gennem SSF er der en repræsentant i DHF's bestyrelse.

Overskuddet fra slægtsforskertræffet i 1992 dannede økonomisk fundament for, at foreningen gik i gang med en slægtsforskerdag i 1993. Temaet var: Retsbetjenten. En lignende dag arrangeres i år under overskriften: Få kød på anerne.

Ud i fremtiden ligger også et ordentligt, transportabelt højttaleranlæg. Bestyrelsen har foreløbig indhentet tilbud mellem 2.000 og 28.000 kr!
- Endvidere lovede formanden at gå videre med registeret til Slægt og Stavn.

Hermed sluttede formandens beretning: På et spørgsmål fra Jette Stoltenberg slog han fast, at træffet ikke kun var for københavnsforeningens medlemmer. Det vil bl.a. blive annonceret på landsarkivet.

Herefter blev beretningen godkendt.

c. Kassereren aflægger det reviderede regnskab til godkendelse

Regnskabet er optrykt i bladets nr. 1 i 1994.

Renteindtægterne er faldet. Bestyrelsen og kassereren har derfor flyttet foreningens konto til en højrentekonto. På forespørgsel oplyste kassereren, at hele indeståendet forrentes med en højere sats, når indeståendet overstiger 25.000 kr.

Hvem Forsker Hvad betales nu ikke længere af foreningen.

Udgifterne til Slægt og Stavn burde være 5060,30 kr højere. Dette beløb dækker decembernummeret, som først udkom og blev betalt i januar i år.

DHF er ny i regnskabet. Der er ekstra udgifter til repræsentation som følge af foreningens indmeldelse i DHF.

Udflugten har også givet underskud: Nogle tilmeldte personer mødte ikke op og mente heller ikke, de burde betale bagefter. Det har kassereren så taget til efterretning.

Regnskabet blev godkendt.

d. Behandling af indkomne forslag

Ingen forslag indkommet.

e. Fastlæggelse af kontingent for det kommende år

Foreslås uændret: 100 kr for enkeltmedlemmer, 50 kr for samboende. Vedtaget.

f. Valg af medlemmer til bestyrelsen + 1 suppleant

Valgt blev: Robert Oest-Larsen, Gyda Mølsted og Jørgen Aasberg til bestyrelsen (alle genvalgt). Som suppleant valgtes Svend Vinther-Knudsen.

Herefter består bestyrelsen af:

Erling Dujardin, Anna-Margrethe Krogh-Thomsen, Inger Lerche, Gyda Mølsted, Robert Oest-Larsen, Lone Wredstrøm og Jørgen Aasberg.

g. Valg af revisor

Den hidtidige revisor ønskede ikke genvalg. Bestyrelsen foreslog i stedet Svend Trolle-Christensen, som blev valgt.

Povl Clasen blev genvalgt som revisorsuppleant.

h. Eventuelt

Her spurgte Kirsten Grøndahl til det gamle projekt med afskrivning af folketællingerne for Odense 1845? Hertil svarede Munksgaard, at de var afleveret på landsarkivet i Odense for et par år siden i meget ufuldstændig stand. Imidlertid havde der ikke været interesse for at videreføre projektet.

Anna-Margrethe Krogh-Thomsen glædede forsamlingen med at oplyse, at man netop der på stedet i mormonkirken havde bestemt sig for et projekt, som går ud på at indtaste folketællingen for København 1845 på edb i løbet af de kommende år. Det glæder vi os alle til.

Lone Wredstrøm kunne oplyse, at DHF vil udsende et katalog over historiske tidsskrifter og årbøger. Heri får Slægt og Stavn også en side.

Derefter sluttede indlæggene, og formanden kunne afslutte generalforsamlingen kl. 19.40.

Erling Dujardin

Papirkopier fra film og fiche

På filmlæsesalen kan man i hele læsesalens åbningstid mandag - lørdag tage papirkopier fra film og fiche. Der er selvbetjening ved de to reader-printere, som er forsynet med møntboks og udførlig brugsanvisning. Der må tages kopi af alle film og fiche, som står fremme, undtagen af film af kirkebøger, som er yngre end 1892.

Uanset papirstørrelse koster kopier fra readerprinterne 5 kr. pr. stk.

Udvidet adgang til almindelig fotokopiering

To timer hver formiddag og eftermiddag kan man selv tage kopier af løse arkivalier uden segl og af biblioteksbøger. De helt præcise regler finder man ved maskinen, som er placeret i læsesalens vejledningsrum. Møntboksen kan tage alle slags mønter, men ikke give tilbage. Prisen ved selv-kopiering er 1 kr. pr. stk.

Bestilling af kopier og fotografier

Der kan som hidtil også bestilles kopier og fotografier. En særlig blanket udfyldes, og det færdige arbejde sendes med regning. Fotokopier koster på denne måde 2 kr. Den aktuelle prislister for kopier og fotografier fås på læsesalen.

Nye vejledninger

Ved Informationen kan man gratis få det lille hæfte "Velkommen til Rigsarkivet".

I forbindelse med ibrugtagningen af den nye læsesal blev der også introduceret en ny

serie: Rigsarkivet informerer. I serien er udkommet en lille let tilgængelig vejledning: "Folketællinger 1769-1940", og der er lignende hæfter på vej om privatarkiver og slægtsforskning i Rigsarkivet.

En mindre del af Rigsarkivets mange publikationer kan købes ved Informationen, resten kan bestilles her, og mange er stillet frem til gennemsyn. Eventuel ventetid ved vejledningen kan altså bruges godt, og det kan ske i nye gode stole med udsigt til haven udenfor!

Se også midtersiderne med oversigterne over placeringen af h.h.v hjælpemidler og bøger.

Mere om folketællinger

Hidtil har det været noget besværligt at orientere sig i folketællingen 1925, men nu er folketællingsskemaerne for købstæderne ompakket, så det er blevet lettere straks at bestille det rigtige frem til læsesalen. De er blevet lagt i alfabetisk række efter gadenavne inden for hver købstad. I den kommende tid vil tilsvarende "knuder" med folketællingen 1930 blive løst.

Speciel vejledning

Inden man går igang med speciale eller en større forskningsopgave, kan det være nyttigt at drøfte kildemuligheder med en af Publikumsafdelingens arkivarer. Gennem vejledningen på læsesalen kan man komme i forbindelse med den vagthavende arkivar eller den medarbejder, som af faglige grunde har de bedste forudsætninger for at hjælpe og inspirere.

Mikrofilm og microfiche-kort

Den nye læsesal i Provianthuset har givet mulighed for at stille mange flere mikrofilm frem til selvekspedition end tidligere. På filmlæsesalen er der også blevet opstillet microfiche-kort af folketællingerne indtil 1850, og flere vil følge, både af folketællinger og andre vigtige kilder til slægts- og lokalhistorie. Der filmes på livet løs. De nye film er de såkaldte diazofilm, som er langt mindre modtagelige for ridser end de gamle "mormonfilm". Disse film kan kendes på den blå baggrund. Der er også flere kataloger over film og fiche på vej.

Lørdagstider på Rigsarkivet

Fra 7. maj til 11. juni 1994 er Rigsarkivets læsesal åben 9-14. Derefter er der lukket om lørdagen i sommerferietiden. 13. august er der igen åbent 9-14.

Nyt om læsesalsforhold i Landsarkivet i Viborg

Landsarkivet i Viborg bygger om i sommer, og det kommer til at betyde indskrænkninger i læsesalskapaciteten fra medio juni og ca. 4 måneder frem. Landsarkivet har bebudet nærmere oplysninger om forholdene.

April 1994

ARKIV 94/1
K O N T A K T

Hans Dinsen

1781 - 1855

Lærer Gårdejer Rigsdagsmand

Min farmors morfar var vist en spændende mand. Han boede i de sidste 13 år af sit liv i Saltofte i Kærums sogn, lidt syd for Assens. I årsberetningen for 1992 for **Kærums-Sønderby Lokal Historiske Forening** havde jeg lejlighed til at fortælle lidt om, hvem denne Hans Dinsen egentlig var. Artiklen gengives hermed.

To af hans oldebørn (børnebørn af sønnen **Jens Andreas Dinsen**), fætrene **Albert Larsen** (1883-1964), politikommissær på Frederiksberg, og **Karl Schaldemose Larsen** (1897-efter 1966), kordegn i Ebeltoft, har samlet oplysninger om Hans Dinsens liv.

Blandt andre kilder er navnlig deres beskrivelser lagt til grund for følgende artikel.

Hans Jensen Outzen Dinsen blev født i Gammel Haderslev sogn 20.10.1781. Han blev i 1806 gift med Sofie Bøje, datter af kirkesangeren i Nørre Lyndelse. Hun døde barnløs 1810. Samme år giftede han sig med Catharina Fischer fra Haderslev. De fik otte børn, hvoraf det ene døde ved en ulykke som 3-årig.

Allerede før sin konfirmation blev Hans Dinsen ansat som omgangslærer ved en skole i Agerskov sogn.

I **Johan Sigismund von Møsting**, amtmand i Haderslev, senere medlem af Statsrådet, fandt Hans Dinsen en velgører, der sikrede ham friplads på **Bernstorffsminde Seminarium** på Sydfyn under Brahetrolleborg. Efter tre år på seminariet dimitteredes han som lærer i 1805.

Hans Dinsens vist ret usædvanlige liv kan samles i tre hovedafsnit:

Brahetrolleborg 1802-1832

Seminarieelev, lærer, spisevært (oeconomus) ved Bernstorfsminde Seminarium, gårdejer og forpagter.

Barløse 1832-1842

Ejer, proprietær, af Barløsegaard, involveret i processer mellem præst og degn.

Saltofte 1842-1855

Gårdejer, medlem af Sogneforstanderskabet i **Kærum sogn**, medlem af Den Grundlovgivende Rigsforsamling 1848-49 og senere folketingskandidat.

* * *

Brahetrolleborg 1802-1832

I tidsrummet 1806-1817 var Hans Dinsen lærer ved Ludvigsminde skole i Haagerup, der ligesom seminariet var knyttet til Brahetrolleborg, som en af "de reventlowske skoler". Forinden havde han i et par år været fast lærer for børnene ved seminarieskolen.

Skoleprotokollen, som han førte, er interessant læsning. Den beskriver to gange om året hver enkelt elev meget omhyggeligt. Disse individuelle vidnesbyrd understreger Hans Dinsens oprigtige interesse for sine elever.

Nogle eksempler vil vise det:

Borgersamfundet vinder i ham en håndfast og arbejdsfør karl. - En meget brav pige. Også hendes legemskræfter ere vel uddannede. Hun har et meget godt sindelag. - Han bliver god at omgås, men han skal drives. - Smuk, blid, takkelig og anstændig. Lys forstand, hurtig nemme og

tro hukommelse Hos denne ypperlige pige holder hjertet skridt med forstanden. - Han har udmærket lærelyst. Han har ofte læst i marken ved hestene. Skulle han kun ikke ved alt for megen studium blive forvildet i hovedet. - Hos hende kendes intet godt, hun lyver og stjæler iblandt. - Stedse sig selv lig, et mønster på uopmærksomhed og døsigthed. Han er uforanderlig. - Hun er sund og meget munter. Ikke ubekjendt med de fleste af skolevidenskabernes. Hendes flid og opførsel i skolen har været upåklagelig, men hendes tiltagende letsindighed giver intet glædeligt håb for fremtiden. - Især en god hukommelse. Fra den moralske side fortjener han ingen ros. Temmelig flittig, men har noget lumske i sit væsen. - Et kært og agtværdigt skolebarn. I gode menneskers omgang vil hendes forstand og hjerte anbefale hende, og denne lykke skænke DU, de faderløses Fader hende. - Ingen dreng, ja intet skolebarn har glædet mig så meget som han I og uden for skolen arbejder han med lige interesse et følelse hjerte og overhovedet en moralsk god karakter.

Disse eksempler fortæller naturligvis meget om Hans Dinsens elever, men lige så meget om hans menneskekundskab og evne til at udtrykke sig nuanceret.

(I "De reventlowske skoler gennem 200 år". 1983, side 29-30, synes enkelte af nævnte citater fejlagtigt at være tillagt Hans Dinsens efterfølger som lærer).

Skoleprotokollen fortæller også om skoleårenes forløb.

For det første opregnes de "bortfaldne dage" på grund af hans bryllup, sygdom og bortrejse - men først og fremmest fik børnene fri i anledning af markeder, fåre- og kvægmarkeder samt auktioner.

Vigtigst er dog "Extrakt af Undervisnings-gjenstandene for Ludvigsminde Skole". Heri beskriver Hans Dinsen dels målet med undervisningen, dels dennes indhold, som følgende eksempler viser.

De små børn.

Josephs historie fortalt stykkevis for derved at vække deres nysgerrighed og derved gjøre det nødvendigt for børnene at være opmærksomme og at øve deres hukommelse. - Ladet dem regne og stave udenad. - Ladet dem fortælle hørrøns og uldens behandling fra først til sidst.

Læsning af aviser og Børnevennen med de bedre. - Skrivning: 4 timer ugentlig. - Regning: 4 timer ugentlig.

De store børn.

Religion: værne børnene fra tankeløshed til opmærksomhed vise børnene, hvad der hører til for at være lykkelig hvilke egenskaber den måtte besidde, der har indrettet Verden den naturlige og åbenbarede religions overensstemmelser.

Bibelhistorie: Skabelsen, Syndefaldet, Noah. Den jødiske gudstjeneste.

Almennyttige kundskaber: Jordens beskrivelse som et naturlegeme, himmellegemerne og et af fornuftige mennesker beboet legeme. - Landkort. - Jordens inddeling, population og dens forskel samt årsager dertil. - Indbyggernes forskellighed i sprog, farve, levemåde, religion og regeringsform. - Danmark sammenlignet med andre lande. - De tre naturriger, deres forskelligheder og indbyrdes kendemærker. - Saltets tilberedning.

Regning: 3 timer ugentlig - Skrivning: 4 timer ugentlig - Læsning: 6 timer ugentlig af Dufors, Børnevennen og Almuevennen - Sang: Nogle psalmer og viser.

Det er karakteristisk - antagelig også for den tid, begyndelsen af 1800-tallet - at Hans Dinsen lægger vægt på de almennyttige kundskaber, fx om torden og lynild, om at forøge sin quægflok og gødningens værdi. Han bruger også forstandsøvelser for at vække opmærksomhed og eftertanke "at stemme deres hjerter til at have lyst til det, hvad der er godt og ædelt, og afsky for det, hvad der er Gud imod".

Som en slags programerklæring skriver han i protokollen for 1811: "Da jeg tror, at et barn, der ikke kan arbejde på egen hånd, kun har vundet såre lidet af sin skolegang, har jeg brugt en del af den til undervisning i de almennyttige kundskaber bestemte tid til at overhøre børnene på, hvad de således i deres fritimer på egen hånd have lært".

Hans forstandsøvelser i 1815 drejer sig om moralske begreber "forsigtighed, lydighed, taknemmelighed, høflighed, tjenstvillighed. Esthers historie med anvendelse på børn. Børns forhold med fundne ting. Om hvor slemt det er at gøre træer og anlæg skade. Om hvorledes de planter formerer sig, som menneskene søger at forplante. Dyrets formerelse og den visdom, man derved bliver vaer. Husdyrenes nytte. Tidens inddeling. Børnenes haver m.m. Samtaler over det læste".

Disse udpluk fra skoleprotokollen viser en engageret lærer - sikkert påvirket af det miljø, som udsprang af Bernstorffs-minde Seminarium, der var grundlagt i 1790-erne af Brahetrolleborgs besidder, Ludvig Rewentlow (1751-1801), og hvis forstander var Johan Frederik Oest. Greven og hans søn, Chr. Ditlev Reventlow, besøgte ofte Ludvigsmine Skole, og de årlige eksaminer blev afholdt i "den store sal" på slottet.

Hans Dinsens lærergerning ophørte i 1817 - tre år efter loven om almueskolevæsenet, og i hans sidste skoleår havde han kun holdt skole i 215 dage!

Derefter blev han 35 år gammel "spisevært" (oconomus) for Seminariets elever. Det ses ikke, hvorfor han opgav lærergerningen, men blandt hans mange interesser var landbrug, så det skyldtes nok manglende tid. Han havde tidligere købt arvefæstegården "Yndevæld" i Haagerup, som han drev jævnsides sin skole, senere forpagtede han Boltinggaard og Fjællebro.

Ved Seminariets nedlæggelse i 1826 bosatte han sig på Fjellebro, men flyttede i 1829 til Yndevæld.

Trods statsbankerot og landbrugskrise synes han at have formået at skaffe sig udbytte af sin arbejdsindsats - spisevært samt tre gårde. I 1830 købte han Barløsegaard i Barløse, som han dog først kunne tage i besiddelse et par år senere.

* * *

Barløsegaard 1832-1842

Oldebarnet Karl skriver:

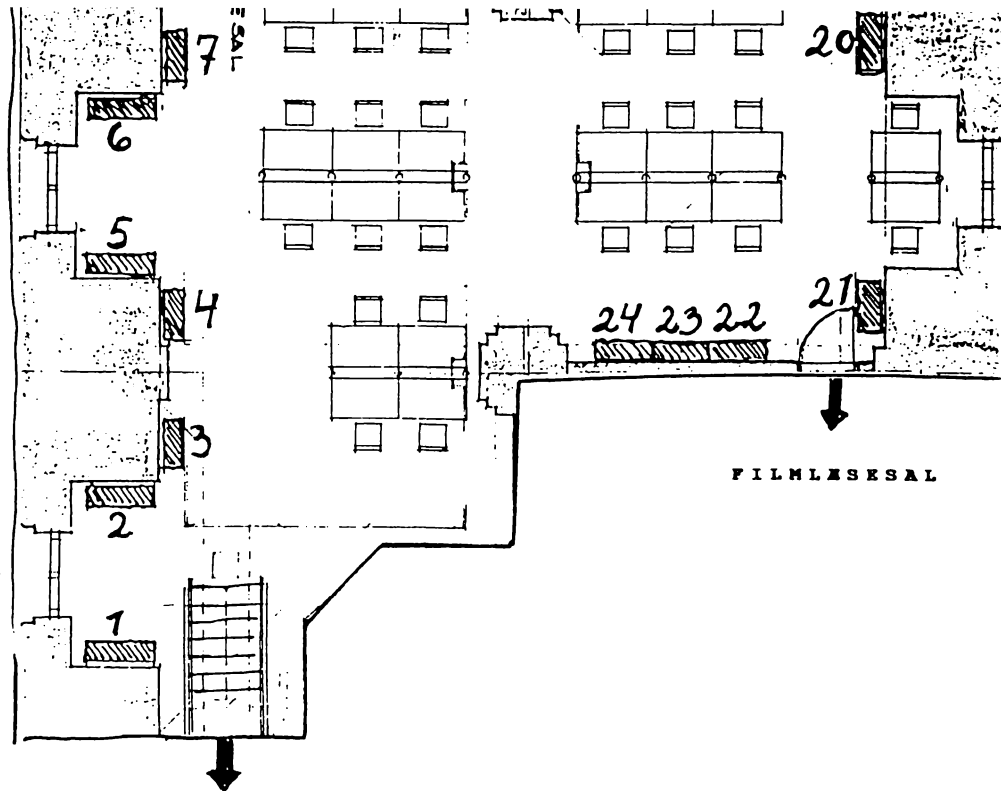
"1. maj 1832 overtog oldefar Barløsegaard. Han var da 51 år og oldemor, som nu tituleredes madame, var 48. Deres syv børn var i alderen fra 20 ned til 4 år.

Man kan næppe forestille sig et dejligere sted at bo end Barløsegaard. Det er en gammel hovedgård, der ligger ved en lille sø eller gadekær. Hovedbygningen er bindingsværk, og den står den dag i dag, som den gjorde i oldefars tid. Der er store herskabelige stuer - panelbeklædte vægge og fine lofter. Når man står og ser på al den herlighed, kan man ikke begribe, at han kunne blive så led og ked af Barløse, at han kunne nænne at sælge sådan en gård.

(Jeg kan bekræfte beskrivelsen fra et besøg for få år siden. Det er en meget smuk og velholdt ejendom, hvis nuværende ejere hæger om det gamle stuehus).

Da han kom dertil, var alt idyl. Han omgikkes sognepræsten, den gamle pastor Krøyer og hans madame, og han blev ret hurtigt udpeget til at være en af sognets fire fattigforstandere, og når man ser, hvor talrigt sognets gårdmænd slutter op om ham, når han drager i leding mod præst og degn, kan man ikke tænke sig andet, end at han har haft sine medborgeres agtelse".

- 17. Lovtid. og lovreg.
 - 18. K. Kildeudgaver
 - 19. K. Kildeudgaver
 - 20. L. Topografi
 - 21. L. Topografi
 - 22. M. Danm. hist.
 - 23. Forordn. og love
 - 24. M. Administrationshist.
- Hof & Statskalender

VEJLEDNING

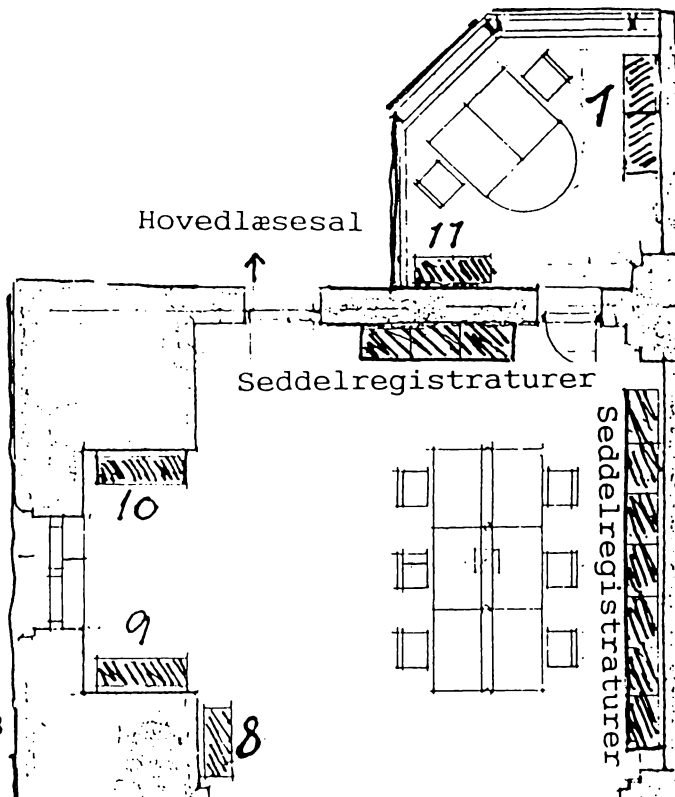
I vejledningsområdet findes katalog over hele Rigsarkivets bibliotek. Bøger, som ikke findes på læsesalen, kan bestilles til benyttelse dér. En del af dem - f.eks. lovsamlinger, flere vejvisere og de større historiske tidsskrifter - står i narmagasin meget tæt ved læsesalen.

VEJLEDNINGSOMRÅDET

Placering af hjælpemidler

Registraturer:

- 1 Registraturer efter 1848
- 2 Div. fortegnelser
- 3 Bog-og kortsalg
- 4 Militære arkiver
- 5 Militære arkiver
+ privatarkiver
- 6 Privatarkiver
- 7-9 Registraturer før 1848
- 10 Trykte guider m.v.

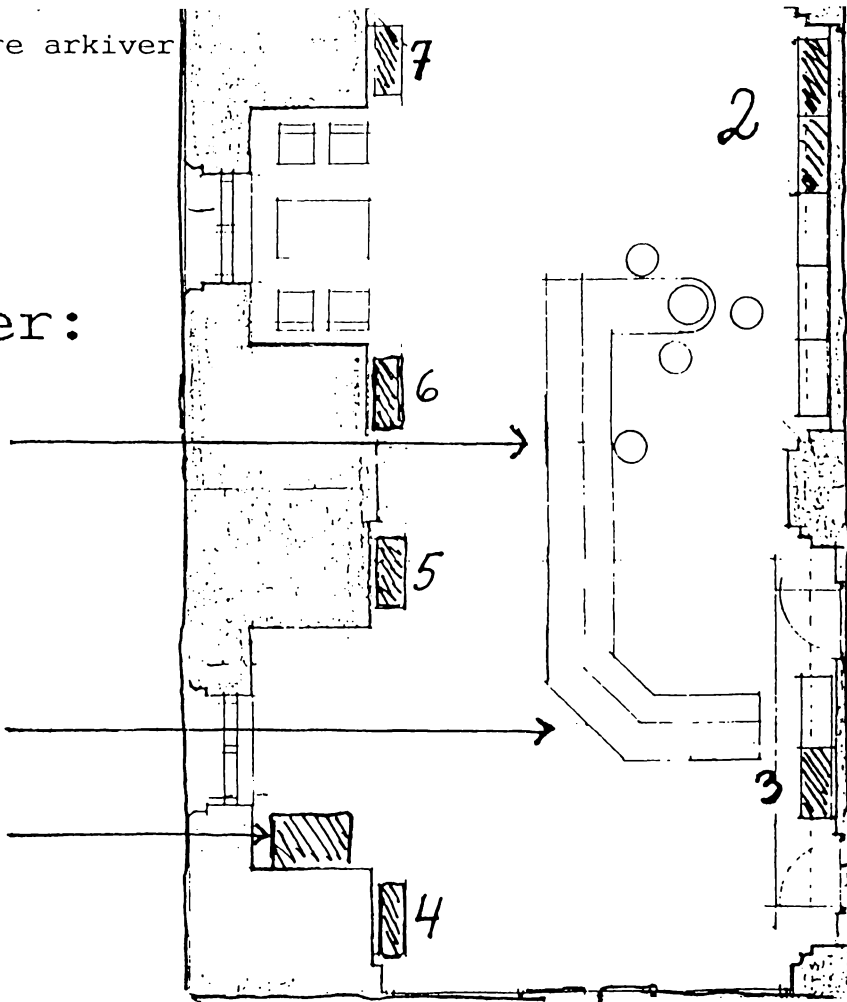
især ældre arkiver

Funktioner:

Vejledning

Indskrivning

Selvkopiering

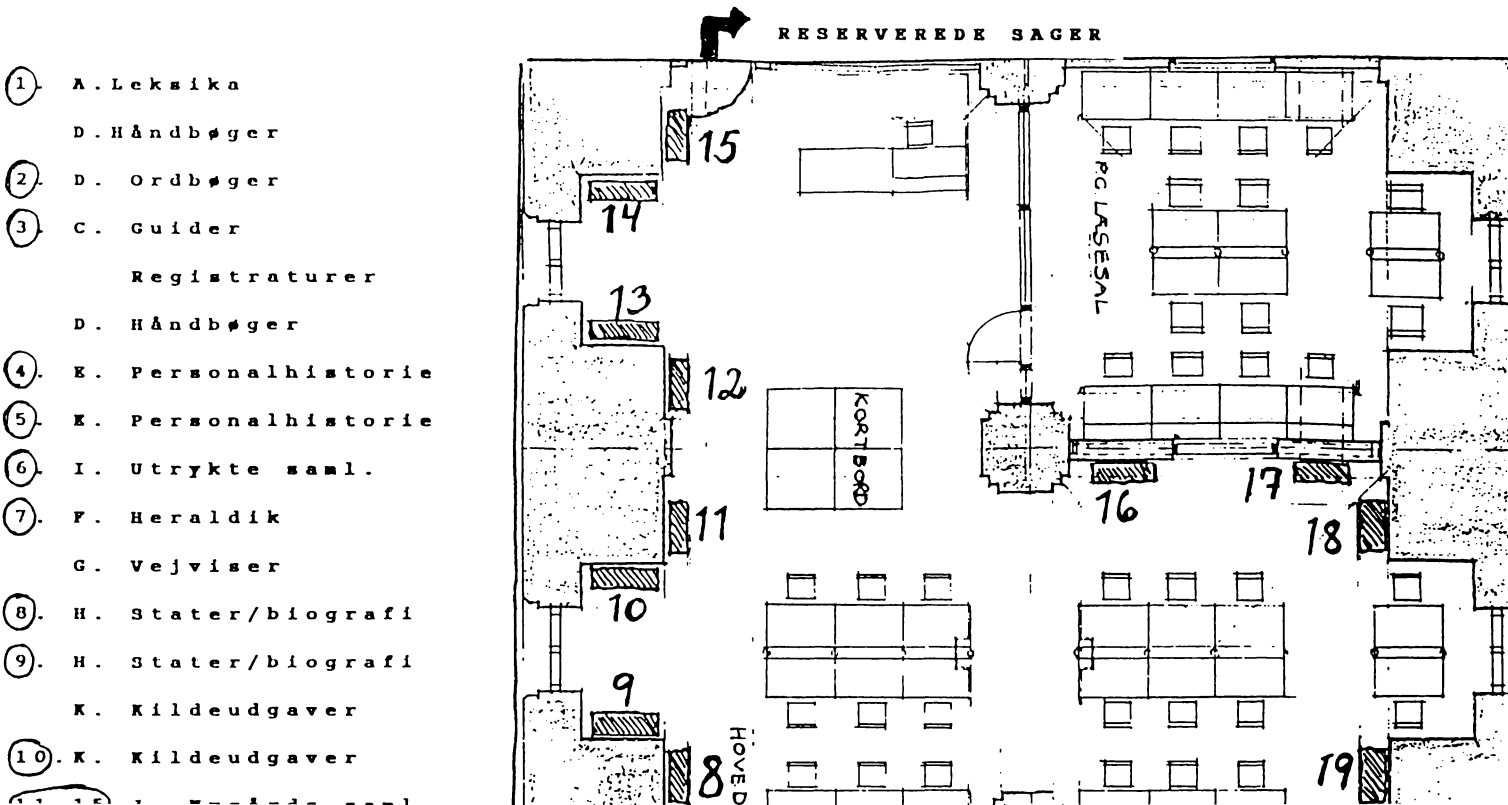

Garderobe

Filmlæsesal

HOVEDLÆSESALEN

Placering af bøger

Idyllen blev brudt efter et præsteskifte. Stridighederne stod først og fremmest mellem præst og degn, men mange af sognets beboere blev inddraget - også Hans Dinsen.

Proprietair Dinsen har sikkert været en selvbevidst herre. Han holdt huslærerinde til sine børn, og selv var han jo læreruddannet. Det faldt degnen for brystet, at børnene ikke gik i landsbyskolen.

I fattigkommissionen oplevede Hans Dinsen tillige med de tre øvrige fattigforstandere og sognefogden at blive "udjaget" af præsten fra et møde, "fordi vi ikke kunne billige, at en fattig jordløs husmand skulle betale 8 Rbd. årlig foruden klæder for en 8 à 10 års dreng, som han var bleven stedfader til ved giftemål med drengens moder, alene fordi præsten ved ufor-skyldt bagtalelse af moderen var blevet opbragt imod hende".

Også biskop Faber kritiserer i visitatsbogen sognepræsten som "en trættekær, grov og ubesindig mand", som biskoppen senere formaner til at "pryde lærdommen med et smukt eksempel, først herved virke kirke og skole til sand velsignelse".

De følgende år er præget af injuriersager, slet ikke ualmindeligt i de år - intet synes at være for småt - men ender i 1844 med, at Højesteret idømmer præst og degn betydelige bøder. Samtidig søger begge deres afsked.

Hans Dinsen selv var ligesom andre af egnens folk vidne eller part i en del af sagerne - og han har bestemt heller ikke været blid. Da han anmoder Odense Amts høje Fattigdirektion om at måtte blive dimitteret som forstander for fattigvæsenet i Barløse, skriver han blandt andet "... hvis jeg er den bestandig lidenskabelige, pøbelagtige, usædelige uartige Dinsen, så er jeg jo ganske uværdig til at have sæde i en commission, uværdig til at være valgt til en af sognets fire hæderlige mænd.". At han har kendt sit eget værd, kan der næppe være tvivl om.

Stridighederne i Barløse sogn har sikkert kastet en sort skygge over familien Dinsens tilværelse. Dertil kommer, at hustruen Cathrine døde i 1838 54 år gammel.

Hans Dinsen solgte i 1842 Barløsegaard - og flyttede til Saltofte.

Saltofte 1842-1855

Hans Dinsen var 61 år gammel, da han 1. maj 1842 overtog selvejergården matr. nr. 16 i Saltofte, Kærums sogn.

Det nuværende stuehus fra 1887. Længen fra porten mod landsbygaden til det nuværende stuehus var stuehus i Dinsens tid. Dette ses på billedet side 5 i Vestfyns Hjemstavnforening XVIII, årsskrift 1948.

Tilsyneladende fulgte i hvert fald hans tre yngste døtre med ham til Saltofte. Af dem døde den yngste af "hidsig feber" i 1845, kun 17 år gammel.

Også i Kærums sogn tog Hans Dinsen del i det offentlige liv.

Ved anordning 1841 indførtes "Sogneforstanderskaberne", der var endnu et skridt på vejen mod det kommunale selvstyre, ja, hele samfundets demokratisering.

Hans Dinsen blev valgt til medlem af sogneforstanderskabet for Kærums sogn i 1844 - og var i hvert fald dets formand i 1848, måske allerede i 1846.

Han forlod midlertidigt Sogneforstanderskabet, da han i 1848 blev medlem af Den Grundlovgivende Rigsforsamling, men var tilbage igen 18. juni 1849, da Grundloven var stadfæstet. Han udtrådte ved valget i december 1850.

Hans afskedsord i protokollen, dateret 10. januar 1851, lyder således: "At Kampen for det Gode og Rette stedse maatte seire, og at Sogneforstanderskabets Virken i den Retning stedse maa vise sig, det er mit Ønske, og det opfyldte Gud".

Hans Dinsens virksomhed i Kærums sogn er blandt andet beskrevet af lokalhistorikeren, lærer L. P. Pedersen, Thorøhuse, dels i nævnte Vestfyns Hjemstavnsforenings årsskrift XVIII, 1948, dels i kronikker i Assens Amts Avis i 1948.

I årsskriftet kan læses:

Som medlem af sogneforstanderskabet var Dinsen på sin rette hylde. Hans referater i den gamle forhandlingsprotokol fylder 19 sider, skrevet med sirlig hånd, og vidner om en klar tanke og redelig vilje til at gøre et arbejde i sognets tjeneste.

En sag, hvis løsning var henlagt til forstanderskabet, var oprettelsen af et lånebibliotek for sognet; denne sag havde Dinsens store interesse, og det skyldtes hans indsats, at biblioteket oprettedes. I følge forhandlingsprotokollen bestod bogsamlingen ved oprettelsen af ca. 150 bind, i det væsentlige udvalgt af Dinsen. Bøgerne fandtes i et hus ved Kærums kirke, hvis beliggenhed midt i sognet gjorde stedet egnet som udlånssted, og her mødte Dinsen hveranden søndag for, efter at gudstjenesten var endt, at forestå udlån og ombytning. "Der spores en sjælden Læselyst iblandt ikke faae af Sognets Beboere" skriver Dinsen i sin glæde over den interesse, sagen havde vundet.

For år tilbage har jeg fået udpeget en gammel, vistnok rød, stråtekt bygning ved hjørnet af landevejen mellem Assens og Faaborg og vejen op til Kærums kirke som "Hans Dinsens bibliotek". Huset er forlængst nedrevet.

Den 5. oktober 1848 blev Hans Dinsen ved valghandlingen i Assens kirke valgt til medlem af Den Grundlovgivende Rigsforsamling - og skulle altså være med til at skrive Danmarks første, demokratiske grundlov.

Hans Dinsen, der var "Bondeven", opnåede 227 stemmer, mens de øvrige kandidater fik henholdsvis 70, 63 og 62 stemmer - 62,1 % af vælgerne havde stemt.

I Rigsforsamlingen beskæftigede han sig særligt med følgende emner:

Folkekirken, hvor han kritiserede grundlovsfor-
slagets bestemmelse "den evangelisk-lutherske
kirke er den danske folkekirke". Han hævde-
de, at "Grundloven tillagde det danske folk en
religion, der ikke eksisterer. Luther har jo ikke
stiftet nogen religion, ja ikke engang begyndt at
forandre en eneste tøddel af Christi lærdomme".
Han anbefalede "den evangelisk christelige", men
havde dog et biforslag, nemlig "luthersk chri-
stelige". Hans forslag blev dog ikke fulgt.

Afstemningsformen i Folketinget. Han ville ude-
lukke muligheden for hemmelig afstemning, som han
anså for forkastelig. "Enhver deputeret skylder
sine vælgere at stemme offentligt; enhver depute-
ret bør, selv hvor han er udsat for fare, handle
offentligt, ved sådant erholder han netop lejlig-
hed til at vise sin selvstændighed - til at vise,
at han virkelig mener det ærligt; og er dette så
- da behøver han ikke at skjule enten sin frygt
eller sin hensigt under hemmelig afstemning med
kugler".

Den almindelige værnepligt, hvor han sagde, "at
det er enhver dansk borgers pligt at værne om ar-
ne og fædreland, deri er alle enige, og i farens
stund har det og til alle tider vist sig, at alle
har kappedes om at værne samme. Spørgsmålet kan
derfor ikke være: Hven er værnepligtig? - thi det
er alle; men spørgsmålet bliver: Hvorledes skal
værnet indrettes, at det i farens stund kan være
betryggende for landet, at byrden bliver ligeligt
og retfærdigt fordelt på de forskellige klasser".

Hans Dinsen stiller også forslag om en "almenvæv-
nings indførelse". Hans begrundelse lyder: "skal
en liden, stående hær udrette det mindste, må den
være samlet, og da den kun kan være eet sted, kan
landet angribes et andet sted. Således gik det i

førrige krig; medens hæren var i Holsten, var fjenden på øerne. Jeg mener derfor, det var bedre, at hele landet udgjorde en eneste stor hær. Intet slag leveres i caserner, rideskoler etc., men under Guds åbne himmel". Hans forslag om en "almenvæbning" leder tanken hen på vore dages hjemmeværn.

Den almindelige valgret. Hans Dinsen henviser til "den af mig fra en del sogne indleverede adresse 2.699 underskrifter, hvoriblandt 1 præst, 11 skolelærere og en del andre mænd uden for bondestanden udtaler sig for almindelig valgret også for de lavere classer". Han argumenterer kraftigt for sit synspunkt - og føjer til, at "jeg heller ingen elsker er af tokammersystemet".

Hans Dinsen melder sig som kandidat til Folketinget ved det første valg efter den nye grundlov - men blev ikke valgt. I sin begrundelse for at stille op siger han blandt andet: "Jeg stiller mig, fordi jeg er en stor hader af uretfærdighed og af al undertrykkelse ved misbrug af magten og endelig, fordi jeg elsker mine medborgere og bidrager til, at almindeligt velvære og ikke enkelte personers flor skulle blive den danske borgers lod". Dette, tror jeg, karakteriserer Hans Dinsens offentlige liv.

I øvrigt fortsatte han med at skrive artikler, og han stillede også op ved Folketingsvalget i 1852 uden at blive valgt.

* * *

Til slut et par træk, der også er med til at karakterisere Hans Dinsen:

Oldebarnet, **Albert**, fortæller: "I 1901 traf jeg i Saltofte en gammel daglejer **Per Bødker**, som udmærket godt huskede Hans Dinsen og hans sønner - særligt Jens Andreas var han meget optaget af.

Per Bødker boede i et lille hus ca. 1 km syd for landsbyen Saltofte. Han mente, oldefar havde været "kunstig" på sine ældre dage. Udtrykket dækker i egnens mål enhver afvigelse fra normalen lige fra lidt religionsskrupler til åbenbart sløvsind, og Per kunne som indicium for kunstigheden ikke anføre andet, end at oldefar såede korn i småbede i sin have og optalte kærnerne i hvert enkelt kornaks - altså stamsædavl, som Per ikke har haft begreb om".

Familieoverleveringen fortæller, at den yngste søn, Johan Frederik Øest Dinsen (1817-1868), der var min farmors far, som ung guldsmed og juvelerer var på valsen, formentlig omkring 1845, og også nåede Paris. Her så han noget aldeles nyt, nemlig fotografien. Denne nye opfindelse optog ham så meget, at han skrev til sin far og spurgte, om han måtte blive så længe, at han kunne lære fotografering. Hans Dinsen sagde imidlertid nej, sønnen skulle blive ved sin læst! Det kan føjes til, at der intet fotografi findes af Hans Dinsen.

Lad Hans Dinsens unge nabo, den senere folkemindesamler og lærer i Snave, **Anders Jensen** (1837-1911) få det sidste ord, gengivet af L. P. Pedersen:

Anders Jensen fortæller, at han "ofte i sit stille sind har velsignet gamle Dinsen, fordi der gennem Kærum Sognebibliotek udstrøedes en sæd, der hos mig og mange andre har båret god frugt".

Mange gange har A. Jensen vandret over gaden, nok ofte i smug, for det holdt hårdt for ham at få lov at bryde med de gamle traditioner, og søgt ind til gamle Dinsen, hvis bogskatte han frit kunne øse af. De to var åndsbeslægtede.

1854 blev A. Jensen elev på Skaarup Seminarium; i et brev herfra, dateret 5. oktober 1855, skriver

han: "Det smerter mig inderligt at høre om gamle Dinsen, at han er saa daarlig; dersom han endnu lever, da glem ikke at hilse ham fra mig og takke ham for de mange kjære Timer, jeg har tilbragt deroppe i Sophaen, beskjæftiget med at studere hans Bibliotek igjennem". Med datidens postgang er hilsenen sikkert ikke nået frem, thi den 7. oktober døde gamle Dinsen.

Han blev begravet på Kærum kirkegård, men hans grav kendes ikke. Imidlertid samledes mange af hans efterslægt på Grundlovens 100 års dag den 5. juni 1949 for at mindes den gamle forfader. Ved den lejlighed blev den mindsten opsat, som nu står på planen på Kærum kirkegård nær ved flagstangen.

* * *

Svarede jeg så på spørgsmålet om, hvem Hans Dinsen egentlig var? Næppe objektivt, han var dog min tipoldefar, og nogle af hans egenskaber synes at gå igen i senere slægtled.

Han var utvivlsomt en moderne pædagog, også i dag ville han nok have været en god og inspirerende lærer. Han var velbevogt og kreativ, som det hedder nu. Han var også en kompromisløs demokrat, på vagt over for embedsmændene og de velbjergede - bortset fra Kongen, som han nærrede den største beundring for og tillid til!. Måske var han også pindehugger, der kæmpede lige stærkt for små som for store sager. Endelig har han nok på mange områder været forud for sin tid, det bliver man ikke altid populær på - men han nød sine medborgeres tillid, i hvert fald blandt "de lavere classer".

* * *

Til familiefesten i 1949 tegnede slægtsforskeren, læge Knud Edelberg, Odense - gift med Hans Dinsens tipoldebarn, min kusine, læge Bodil Oest-Larsen (1909-1970) - Hans Dinsens "Stamtræ". Det viser både hans forfædre og hans omfattende efterslægt. Et eksemplar af dette stamtræ findes i Spinderhuset nær Hagenskov slot, hvor det lokalhistoriske arkiv har til huse.

Robert Oest-Larsen
Blidahlund 2
2920 Charlottenlund

Genealogica 1. del

Per Lysdahl: Tre generationer Friis på Vendsyssel historiske Museum - en bibliografi om J.J.Lønborg Friis, Holger Friis og Palle Friis. Vendsyssel historiske Museum . kr. 10 (01.56)

Ruth Hedegaard: Om Hjørring købstad - en litteraturliste. Vendsyssel Historiske Museum. kr. 10 (01.764)

Poul Ib Liebe:Litteraturfortegnelse til de danske hærafdelingers samt militære korps', institutioners, skolers, arkivers og museers histore. 5. rev. udg. Det kongelige Garnisonsbibliotek. Gratis (01.6355)

Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig.Slesvigsk Samling:Litteratur om Slesvig - et udvalg af bøger indgået i Den slesvigske Samling. 1988-1992. Padborg Boghandel. kr. 30 (01.769)

Harald Ilsøe: På papir, pergament og palmeblade - skatte i Det kongelige Bibliotek - en præsentation i billeder og tekst i anledning af 200-årsdagen for bibliotekets åbning for publikum. Det kongelige Bibliotek. kr. 575 (02.3)

Sådan set - erindringer fra og om Det kongelige Bibliotek. Det kongelige Bibliotek. kr. 140 (02.3)

Arkiver - vor fælles hukommelse - Statens Arkiver informerer om den nye arkivlov. Rigsarkivet. kr. 20 (02.9)

Hvis de skulle reddes - indberetninger om arkivundersøgelser ved de lokale embeder 1880-83. Rigsarkivet. kr. 125 (02.9)

Charlotte S.H. Jensen: Arkivets takt og tone - et SLA-kompendium om arkivet og brugerne. SLA. kr. 75,00 (02.9)

Kildeoversigten - en oversigt over afskrevne slægts- og lokalhistoriske kilder...DIS-Danmark kr. 50 (02.9)**Findes i foreningens bogsamling.**

Harry Christensen: Hinnerup arkiverne 1842-1967 - fortegnelse over arkiverne fra de kommuner, der indgik i Hinnerup kommune 1967. LA for Nørrejylland. kr. 98,00 (02.91)

Kim Furdal: Privatarkiver i Landsarkivet for de sønderjyske Landsdele. LA i Aabenraa. (02.91)

Lars N. Henningsen: Foreningsarkiver i Arkivet ved Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig. Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig. kr. 40,00 (02.91)

Kirkebøger indtil 1891. LA for Sjælland. kr. 50,00 (02.91)

Landsarkivet for Sjælland m.v.: Godsarkiver **Valdbygård.** LA for Sjælland. (02.91)

Oversigt over Københavns kommunes arkivalier 1858-1938 i Københavns Stadsarkiv 1991. Københavns Stadsarkiv. kr. 60,00 (02.91)

Vallø-pergamenter 1356-1713 - et repertorium. LA for Sjælland. kr. 50,00 (02.91)

Vemmetofte Kloster. LA for Sjælland. (02.91)

Johs. V.Jensen: Viborgs grundmurede Katedralskole - tekster fra og om tiden i Viborg. Viborg Katedralskole. kr. 90,00 (04.6)

Ulla Thyrring: Fortællinger og billeder fra Herning Museum.
Herning Museum. kr. 125,00 (06.6)

Margit Mogensen: Eventyrets tid - Danmarks deltagelse i
Verdensudstillingerne 1851-1900. Landbohistorisk Selskab. kr.
288,00 (06.9)

Bonden, kirken og kroen - provste- og præsteindberetninger 1773 fra
Sjællands stift om helligdagens forsømmelse og vanærelse.
Landbohistorisk Selskab. kr. 188,00 (26.2)

Sven Avnby: Sct. Michaelis Kirke Tyske Kirke i Fredericia 1668-
1993. Elbo Grafiske Hus. kr. 350,00 (27.67)

H. Thykjær Jensen: Blade af Hammelev sogns historie. Stenten.
(27.67)

Ud over bæk og skel - Bejsnap Kirke 1892-1992. Ølgod
Menighedsråd. (27.67)

Hanne Willert: Store familier i små huse - 77 hus-familier i 1800-
tallets Kyndby. Akademisk Forlag. kr. 158,00 (30.175)

Preben Sørensen: Under herrer og mestre - om arbejdsvilkår og
Danmarks første storkonflikt i 1794. SFAH kr. 75,00 (33.115)

Poul Steen: Gæld, kapital og rente - præstøborgernes låneaktivitet
1695-1801. Kbh.Universitet.Lokalhistorisk Afd. (33.21)

Ejner Karl Ipsen: Bornholmske træsmede - 1892-1992 -
bornholmske snedkeres og tømreres fagforening gennem 100 år.
Colbergs Boghandel (33.129)

Poul Thomsen: Arbejdsmænd i Køge - 100 år i kamp. SID Køge afd. (33.129)

Danmarks økonomiske historie 1500-1840. Systime kr. 185 (33.19)

Peter Astrup T. Madsen: Karlby Brugsforening 1892-1992. Karlby Brugsforening. (33.431)

Den danske vej i 200 år. Vejdirektoratet kr. 50,00 (34.22)

Chr. Ditlev Reventlow: Hans Excellence, Herr Geheime Raad og Greve Reventlous Plan til en forbedret Indretning af Veivæsenet i Kongeriget Danmark. Vejdirektoratet. kr. 50,00 (34.22)

Chr. Kvium: Katalog over udstillingen Byen på vrangen - forbryderbilleder 1880-1900 i "Den gamle By". "Den gamle By" kr. 35,00 (34.31)

Forordning om Vej-Væsenet i Danmark - Christiansborg Slot den 13. December 1793. Vejdirektoratet. kr. 30,00 (34.66)

Jakob Vedsted: Advokatgården, Adelgade 7-9 i Ebeltoft, 1892-1992 - sagførervirksomhed gennem 100 år. Brath & Sesler. (34.06)

Preben Jensen: I rådhusets skygge - om byens arrestkamre i rådhuset på Gammeltoft. Aalborg Lokalhistoriske Arkiv. kr. 75,00 (34.35)

Skast herred's tingbøger Bind 3,1 - ekstrakter 1664-1694. Lokalhistorisk Værksted i Oxbøl kr. 250,00 (34.71)

Skifter fra Køge 1597-1655. Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie. kr. 157,00 (34.72)

Peter Kudsk: Branden 1823 i Sillerslev på Mors - gennem almene undersøgelser, afhøringer, retssag og dom følges en families liv i første halvdel af 1800-tallet. Eget forlag. (34.796)

C.J.Christensen: Ministermødeprotokol 1905-1908. Rigsarkivet kr. 50,00 (35.3)

J.H.Deuntzer: Ministermødeprotokol 1901-1905. Rigsarkivet kr. 50,00 (35.3)

Hannibal Sehested: Ministermøder 1900-1901. Rigsarkivet. kr. 50,00 (35.3)

Ole A. Hedegaard: Dronningens tro regimenter. Det Kongelige Garnisionsbibliotek. kr. 150,00 (35.52)

Birgit Øskov: Sognefoged, lægdsmand og Dannebrogsmænd. Slægten. kr. 15,00 (35.6)

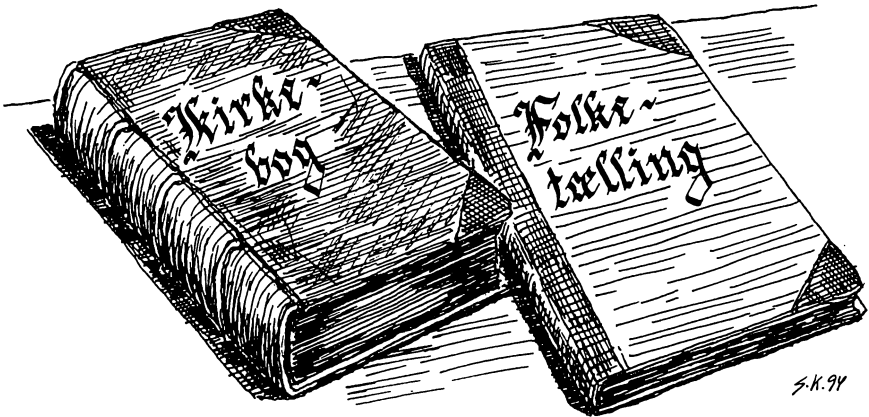
Claus Blaaberg: Sognedannelsen i dansk middelalder. Miljøministeriet. kr. 125,00 (36.1)

Tage Madsen: Et landsbysamfund i udvikling - kommunale Farumminder. Farum Lokalhistoriske Arkiv. kr. 15 (36.2)

Henrik Zip Sane: Kommunalhistorisk oversigt for Farum 1842-1992. Farums Arkiver & Museer. kr. 60,00 (36.2)

Slægtsforskerens

"I hvilket herred ligger sognet?"

Et hurtigt hjælpemiddel, når man skal fra kirkebogen med dens nøgterne oplysninger om fødsel, vielse og død til bl.a. folketællingens øjebliksbillede af husstanden.

Ud over en alfabetisk fortegnelse over alle danske sognes herredsmæssige beliggenhed i forrige århundrede indeholder hæftet en kortfattet oversigt over herredernes fordeling på retskredse og amter.

ISBN 87-984-484-5-5

Udgivet 1994 af Anton Blaabjerg og Birgit Øskov som temehæfte til "SLÆGTEN"

Foreningen har indkøbt et parti, således at medlemmerne kan købe dem på foredragsaftenerne for kr. 8,00 mod kr. 15,00 i løssalg.

Indholdsfortegnelse

Referat fra generalforsamlingen. Ved Erling Dujardin.....s.	3
Arkiv Kontakt fra Rigsarkivet.....s.	6
Hans Dinesen. Ved Robert Oest-Larsen.....s.	9
Genealogica. 1. del. Ved Lone Wredstrøm.....s.	22
Salgsannonce.....s.	27

Midt i hæftet oversigter over Rigsarkivets placering af h.h.v. bøger og hjælpemidler.

„Storkefa'er og storkemo'er.
Nej hvor de er tamme,
Her var også to ifjor,
Mon det er de samme?